

ROBIN HOBB

Raivoisa Laiva

Elolaivat II

Suomentanut Jorma-Veikko Sappinen

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Englanninkielinen alkuteos

The Mad ship

© Robin Hobb 1999

Published by agreement with Robin Hobb, c/o The Lotts Agency., New York
and Licht & Burr Literary Agency, Copenhagen.

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-36986-8

OTAVA
KIRJAPAINO

Keuruu 2025

Kiro-rannat

Kasala

Kauppiaidenlahti

Pahavesi

Hajasaaret

Vanhan-naisen-saari

Karusaaret

Kaltti

Santais-saari

Kynsi-saari

Pihavasaari

Käp-muuri-saari

Rajumeri

Räme

Pevä-saari

Kauko-saari

Vuimeinen saari

Selänne saari

Toisten-saari

Kynttiläkaupunki

Vdinlaun niemimaa

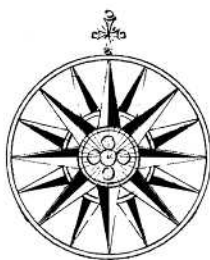
Jamaillian kaupunki

Ei luotettavasti kartoitettu

Kevät

Prologi

Muisto siivistä

Meriruohomatot huojuivat hiljaa merikäärmeiden alapuolella vaihtuvassa vuorovedessä. Vesi oli lämmintä, yhtä lämmintä kuin etelässä ennen vaelluksen alkua. Vaikka Maulkin oli julistanut, etteivät he enää seuraisi hopeanväristä ruoanantajaa, sen viekoitteleva tuoksu tuntui yhä suolaisessa vedessä. Se ei ollut kaukana, ja he pysyttelivät edelleen sen kannoilla, mutta etäällä. Shreever harkitsi kyseenalaistavansa Maulkinin päätöksen, mutta päätti luopua ajatuksesta. Vammat, joita Maulkin oli saanut taistellessaan valkoista käärmettä vastaan, paraniivat hitaasti. Uurteet rikkoivat hänen suomujensa kuvion. Kullaväriset valesilmät, jotka ulottuivat hänen ruumiinsa koko mitalle ja ilmaisivat hänen olevan profeetta, olivat himmeät ja haalistuneet.

Myös Shreever tunsu olonsa himmeäksi ja haalistuneeksi.

He olivat kulkeneet pitkän matkan etsiessään Sitä Joka Muistaa. Matkan alussa Maulkin oli ollut itsevarma. Nyt hän näytti olevan yhtä ymmällään kuin Shreever ja Sessurea. Vain he kolme olivat jäljellä merikäärmeiden mahtavasta vyyhdestä, joka oli aloittanut vaelluksen. Muut vyyhdestä olivat menettäneet uskonsa päämäärään ja jättäytyneet jälkeen Maulkinista. Kun Shreever oli nähnyt heidät viimeksi, he olivat seuranneet isoa tummaa ruoanantajaa, unohtaneet kaiken muun ja ahmineet antajan jakamaa lihaa, joka ei hangoitellut vastaan. Siitä oli jo monta vuorovettä.

”Joskus kadotan paikkani ajassa”, Maulkin uskoutui hiljaa Shreeverille heidän levätessään. ”Minusta tuntuu, että olemme kulkeneet tähän suuntaan ennenkin, toimineet samoin ja jopa lausuneet nämä samat sanat. Toisinaan uskon siihen niin lujasti, että itse tämä päivä tuntuu unelta tai muistolta. Siksi mietin, ettei meidän ehkä tarvitsisi tehdä mitään, sillä se, mitä meille on tapahtunut aikaisemmin,

tapahtuu taas. Tai ehkä on jo tapahtunut.” Hänen sanoissaan ei ollut voimaa eikä varmuutta.

Shreever oli Maulkinin vieressä. He keinahtelivat hienoisesti virtauksessa ja tekivät uimaliikkeitä vain sen verran kuin paikoillaan pysyminen vaati. Heidän alapuolellaan Sessurea ravisti harjaansa ja vapautti ohuen myrkkypilven kiinnittääkseen heidän huomionsa. ”Katsokaa! Ruokaa!” hän toittotti.

Hopeisena kimmeltävä kalaparvi lipui heitä kohti kuin siunaus. Kalojen takana näkyi toinen käärmevyyhti, joka loi varjonsa parven päälle ja söi sen reunoilta. Kaloja ahmi kolme tulipunaista, yksi vihreä ja kaksi sinistä käärmettä. Vyyhti ei ollut suuri, mutta käärmeet näyttivät virkeiltä ja terveiltä. Heidän kiiltävä nahkansa ja täyteläiset ruumiinsa poikkesivat jyrkästi Maulkinin vyyhden irtoilevista suomuista ja laihoista kyljistä.

”Tulkaa”, Maulkin kehotti ja lähti ensimmäisenä liittyäkseen muiden seuraan ruokailemaan. Shreever inahhti hieman helpotuksesta. Ainakin he saisivat vatsansa täyteen. Ehkä muut jopa liittyisivät Maulkinin vyyhteen tajuttuaan, että hän oli profeetta.

Heidän kohteenaan ei ollut erillisiä kaloja, vaan parvi, joka hohti hopeisena ja hämäsi silmää. Kalat liikkuiivat yhtenä olentona, mutta olentona, joka kykeni hajaantumaa ja virtaamaan kömpelön pyytäjän ympäri. Maulkinin vyyhden käärmeet eivät olleet kömpelöitä, vaan kaikki kolme soljuivat kauniisti kaloja kohti. Toinen vyyhti toittotti varoituksia, mutta Shreever ei nähnyt vaaraa. Hän sivalsi hännälään, syöksyi parveen ja ahmaisi kitaansa ainakin kolme kalaa. Hän pullisti kurkkuaan nielaistakseen ne.

Kaksi tulipunaista käärmettä käännähti sivulle ja iski Maulkinia kuonollaan kuin haita tai jotain muuta yhteistä vihollista. Shreeveriä lähestyi suu ammolleen sininen käärme. Shreever väisti kiemurtelemalla nopeasti, vaihtoi suuntaa ja ampaisi pois. Toinen tulipunainen yritti kietoutua Sessurean ympärille, piti harjansa pystyssä ja syyti myrkyä samaan aikaan kun toittotti uhkauksia ja ruokottomuuksia. Hänen kiroilussaan ei ollut sen enempää järkeä kuin muotoakaan, vaan pelkkää raivoa.

Shreever pakeni kirkuen pelosta ja kummastuksesta. Maulkin ei seurannut. Hän ravisti mahtavaa harjaansa ja vapautti myrkkypilven,

joka melkein tyrmäsi tulipunaiset. He perääntyivät, ravistivat avoimia leukojaan ja pumppasivat kiduksillaan yrittäen huuhtoa myrkyn pois.

”Mikä teitä vaivaa?” Maulkin tivasi vieraalta vyyhdeltä. Moittiessaan heitä hän kietoi itsensä spiraaliksi ja ojensi harjaansa uhkaavasti. Hän onnistui saamaan hieman kiiltoa valesilmiinsä. ”Miksi käytte kimp-puun kuin sieluttomat elukat, jotka tappelevat ruoasta? Meidän laisemme eivät toimi niin! Vaikka kalaa olisi vähän, se kuuluu vain pyydystäjälle, ei sille, joka huomaa parven ensimmäisenä. Oletteko unohtaneet, keitä olette ja mitä te olette? Onko teiltä riistetty mieli kokonaan?”

Hetken toinen vyyhti pysyi liikkumatta lukuun ottamatta häntien hienoisia, tasapainottavia heilahduksia. Kalaparvi pakeni unohtuneena. Sitten tuntui kuin Maulkinin sanojen silkka tervejärkisyys olisi suututtanut toisen vyyhden käärmeet, sillä he kääntyivät häntä kohti. Kaikki kuusi hyökkäsivät kita ammollaan ja hampaat paljaina, harja pystyssä ja myrkkyjä syytävänä, häntä piiskaten. Shreever katseli kauhistuneena, kun he kietoutuivat Maulkinin ympärille ja painoivat hänet pyristelevänä pohjamutaan.

”Auta minua!” Sessurea huusi. ”He tukahduttavat hänet!”

Sanat herättivät Shreeverin lamaannuksesta. He syöksyivät rinnakkain alas ja iskivät ja piiskasivat vyyhteä, joka oli vanginnut Maulkinin. Käärmeet raatelivat Maulkinia hampaillaan kuin saalista. Hänen verensä sekoittui myrkkyihin ja muodosti tukahduttavan pilven hänen kamppaillessaan. Hänen valesilmänsä kimalsivat tihenevän hämärän keskellä. Hyökkäyksen järjetön raakuus sai Shreeverin huutamaan kauhusta. Siitä huolimatta hän huomasi viiltelevänsä vieraita käärmeitä hampaillaan samaan aikaan, kun Sessurea piiskasi heitä pidemmän vartensa voimalla.

Saadessaan tilaisuuden Sessurea kietoutui Maulkinin haavoittuneen ruumiin ympärille omallaan ja tempaisi tämän pois raivokkaan taistelun keskeltä. Hän pakeni pidellen Maulkinia otteessaan, ja myös Shreever lopetti tappelun mielellään ja seurasi. Toinen vyyhti ei lähtenyt takaa-ajoon. Myrkkyjen aiheuttamassa kiihkoissaan sen jäsenet kääntyivät toisiaan vastaan, ärjyivät loukkauksia ja haastoivat riitaa. Shreever ei katsonut taakseen.

Jonkin ajan kuluttua, kun Shreever hieroi omasta ruumistaan parantavaa limaa Maulkinin viilleltyyn nahkaan, tämä puhui hänelle.

”He ovat unohtaneet. He ovat unohtaneet täydellisesti, keitä ja mitä he ovat. Aikaa on kulunut liikaa.” Hän värähti, kun Shreever hivutti repeytyneen nahanliepeen paikoilleen ja peitti sen sitten limalla. ”He ovat sellaisia kuin meistä tulee.”

”Shh”, Shreever hyssytti lempeästi. ”Lepää nyt.” Hän punoi pitkän ruumiinsa Maulkinin ympärille entistä tiukemmin ja ankkuroi häntänsä kiveä vasten, jotta virta ei veisi heitä. Heihin kumpaankin kiertoutunut Sessurea oli jo nukahtanut. Tai ehkä hän oli vain vaiti ja veltto potiessaan samanlaista mielenmasennusta kuin Shreever. Shreever toivoi, ettei niin ollut. Hänen oma rohkeutensa riitti vaivoin päättäväisyyden pönkittämiseen. Sessurean täytyisi piristyä.

Eniten huolestutti Maulkin. Heidän kohtaamisensa hopeanvärisen ruoanantajan kanssa oli muuttanut häntä. Muut antajat, jotka olivat liikkueensa samanaikaisesti sekä Paljossa että Puuttumuksessa, olivat pelkkiä helppoja ravinnonlähteitä. Hopeanvärinen oli ollut erilainen. Hänen hajunsa oli herättänyt muistoja heissä kaikissa, ja he olivat seuranneet sitä varmoina, että se johdattaisi heidät Sen Joka Muistaa luo. Hopeainen ei kuitenkaan ollut edes heidän lajiaan. Edelleen toivoen he olivat kutsuneet häntä, mutta hän ei ollut vastannut. Sen sijaan valkoiselle käärmeelle, joka oli kerjännyt häneltä, hän oli antanut lihaa. Maulkin oli kääntynyt pois päin hopeaisesta ja julistanut, ettei tämä voinut olla Se Joka Muistaa ja etteivät he enää seuraisi häntä. Seuraavien vuorovesien aikana hänen hajunsa oli kuitenkin ollut kaiken aikaa läsnä. Hän ehkä oli poissa näkyvistä, mutta Shreever tiesi, että hän oli vain lyhyen matkan päässä. Maulkin seurasi häntä edelleen, ja he Maulkinia.

Maulkin voihkaisi tukahtuneesti ja liikahti Shreeverin otteessa. ”Pelkään, että kuljemme nyt kaikki tätä matkaa viimeistä kertaa muina kuin pelkkinä elukoina.”

”Mitä tarkoitat?” Sessurea puuskahti jyrkästi. Hän kiemurteli valloisesti, kunnes hän tavoitti muiden katseen. Hänellä oli paljon haavoja, mutta yksikään niistä ei ollut paha. Vakavin oli syvä viilto yhden myrkkyrauhaseen vieressä vähän leukanivelen takapuolella. Jos rauhanen olisi puhjennut, hänen omat myrkkynsä olisivat tappaneet hänet. Silkka onni oli säilyttänyt heidän vyyhtensä kokonaisena.

”Etsikää muistoistanne”, Maulkin käski kumeasti. ”Älkää seulo-ko vain päiviä ja vuorovesiä, vaan myös vuosia taaksepäin, kymmeniä

ja taas kymmeniä vuosia. Olemme käyneet täällä ennenkin, Sessurea. Kaikki vyyhdet ovat vaeltaneet parvina näihin vesiin, eivät vain kerran, vaan monta kertaa. Olemme tulleet tänne etsimään muistavia, niitä harvoja, joiden haltuun on uskottu kaikkien kaltaistemme muistot. Lupaus oli selvä. Meidän tulee kokoontua. Historiamme palautetaan meille, ja meidät opastetaan turvalliseen paikkaan muodonmuutosta varten. Siellä synnymme uudelleen. Kerran toisensa jälkeen olemme kuitenkin joutuneet pettymään. Yhä uudelleen olemme vaeltaneet suurin joukoin ja odottaneet. Kaikilla kerroilla olemme viimein luopuneet toivosta, unohtaneet päämäärän, ja lopulta olemme palanneet etelän lämpimiin vesiin. Joka kerta meistä ne, joilla on rahtunen muistoja, ovat sanoneet: 'Ehkä olemme erehtyneet. Ehkä nyt ei ollut uudistumisen hetki, vuodenaika ja vuosi.' Mutta on se ollut. Emme ole olleet väärässä. Sen sijaan ne, jotka meidän on ollut määrä kohdata, ovat pettäneet meidät. He eivät ole saapuneet. Eivät silloin. Eivätkä ehkä tälläkään kertaa."

Maulkin vaiken. Shreever piteli häntä edelleen paikoillaan virrassa. Se oli rasittavaa. Vaikka virtaus olisi puuttunut, paikassa ei ollut rauhoittavaa pohjamutaa, johon hautautua, vaan vain karkeaa meriruohoa ja kasoiksi sortuneita kivipaasia ja järkäleitä. Täytyisi etsiä parempi lepopaikka. Shreever ei kuitenkaan halunnut matkata ennen kuin Maulkin paranisi. Mihin he sitä paitsi menisivät? He olivat liikkuneet edestakaisin uusimmassa virtauksessa, joka oli tulvillaan vieraita suo-
loja, eikä hän enää uskonut, että Maulkin tiesi mihin heitä johti. Jos Shreever jäisi yksin, mihin hän menisi? Siinä oli kysymys, joka tuntui saman tien liian raskaalta mielessä. Hän ei halunnut ajatella.

Hän puhdisti silmiensä linssit ja katsoi sitten alas ruumiiseensa, joka oli kietoutunut vyyhdeksi muiden kanssa. Hänen suomunsa olivat kirkkaan ja syvän tulipunaisia, mutta ehkä ne vain näyttivät siltä vastakohtana Maulkinin himmeälle nahalle. Maulkinin valesilmät olivat haalistuneet ruskean sameisiin sävyihin. Niitä rumensivat märkivät haavat. Hänen täytyisi syödä, kasvaa ja luoda sitten nahkansa. Se parantaisi hänen vointiaan. Se parantaisi heistä jokaisen vointia. Shreever uskaltautui sanomaan ajatuksensa ääneen. "Meidän täytyy syödä. Alamme olla nälkäisiä ja heikkoja. Myrkkypussini ovat melkein tyhjät. Ehkä pitäisi lähteä etelään, missä ruokaa on paljon ja vesi lämmintä."

Maulkin kääntyi Shreeverin otteessa voidakseen katsoa tätä. Hänen

suuret silmänsä paistoivat kuparinvärisinä huolesta. ”Käytät liikaa voimistasi minuun”, hän nuhteli. Shreever aisti, kuinka paljon Maulkin joutui ponnistelemaan ravistaessaan harjansa auki ja pystyyn. Seuraava ravistus vapautti ohutta myrkkyutua. Se kirveli, herätti Shreeverin ja virkisti hänen tietoisuuttaan. Sessurea kurkotti lähemmäksi ja kielti molemmat suurempaan pituuteensa. Hän jakoi Maulkinin myrkyt ja pumppasi kiduksillaan saadakseen niitä itseensä.

”Hyvin kaikki menee”, hän rohkaisi Shreeveriä. ”Olet vain väsynyt. Ja nälkäinen. Olemme kaikki.”

”Kuolemanväsyneitä”, Maulkin vahvisti uupuneesti. ”Ja melkein hulluina nälästä. Ruumiin vaatimukset lamaannuttavat mielen toiminnan. Mutta kuunnelkaa, molemmat. Kuunnelkaa, painakaa mieleenne ja pitääkää lujasti siellä. Jos kaikki muu unohtuu, vaalikaa tätä. Emme voi enää palata etelään. Jos poistumme näistä vesistä, kaikki loppuu. Meidän täytyy pysyä täällä niin kauan kuin pystymme ajattelemaan ja etsiä Sitä Joka Muistaa. Tunnen sen sisimmässäni. Ellemme uudistu tällä kertaa, emme uudistu koskaan. Me ja lajimme menedymme, eikä meitä enää koskaan sen jälkeen tunneta meressä, taivaalla eikä maan päällä.” Hän lausui nuo viimeiset oudot sanat hitaasti, ja hetken Shreever melkein muisti, mitä ne merkitsivät. Eivät pelkästään Paljoa ja Puuttumusta. Maata, taivasta ja merta, heidän valtapii-rinsä kolmea osaa, jotka olivat aikoinaan olleet kolme osaa... jostakin.

Maulkin ravisti taas harjaansa. Sillä kertaa sekä Shreever että Sessurea avasivat kiduksensa ammolleen hänen myrkkyjään varten ja polttivat hänen muistonsa itseensä. Shreever katsoi alas merenpohjaan sortuneisiin veistettyihin kivenlohkareisiin ja siimajalkaisiin ja meriruohoihin, jotka olivat kiinnittyneet Valloittajankaareen ja peittivät sen kuin monikerroksinen verho. Mustaa, hopeasuonista kiveä pilkotti vain pieninä laikkuina. Maa oli järinällä luhistanut kaaren ja meri niellyt sen. Kerran, monta elämää sitten, Shreever oli asettunut kaaren päälle, iskenyt ensin valtavilla siivillään ja laskostanut ne sitten hartioilleen. Hän oli toittottanut kumppanilleen iloaan aamun raikkaassa sateessa, ja hohtavansininen lohikäärme oli toittottanut vastauksen. Kerran ikiaikaiset olivat ottaneet hänet vastaan sirotellen kukkia ja huutaen tervetulotoivotuksia. Kerran tässä kaupungissa kirkkaan sinisen taivaan alla...

Muisto haalistui. Siinä ei ollut järkeä. Mielikuvat haihtuivat kuin unet heräessä.

”Ole vahva”, Maulkin patisti. ”Vaikka kohtalomme ei olisi jäädä eloon, taistelkaamme silti loppuun saakka. Antakaamme kohtalon lannistaa meidät, ei oman rohkeuden puutteemme. Olkaamme lajimme puolesta uskollisia sille, mitä olimme ennen.” Hänen harjansa sojotti kaulan ympärillä täytenä ja myrkyllisenä. Jälleen kerran hän näytti siltä kaukokatseiselta johtajalta, joka oli kauan sitten voittanut puolelleen Shreeverin uskollisuuden. Shreeverin sydän paisui rakkautesta.

Maailma hämärtyi, ja Shreever kohotti katseensa suureen varjoon, joka liikkui ylhäällä. ”Ei, Maulkin”, hän toittotti hiljaa. ”Kohtalonamme ei ole kuolla eikä unohtaa. Katso!”

Heidän yläpuolellaan liikkui laiskasti tumma ruoanantaja. Siirtyessään heidän ylitseen se syyti heille ruokaa. Liha vajosi hitaasti heitä kohti huojahdellen virrassa. Siinä oli kuolleita kaksijalkaisia, joista yhdessä oli edelleen kiinni ketju. Tuon lihan kanssa ei tarvinnut kamppailla. Ei tarvinnut kuin ottaa se vastaan.

”Tule”, Shreever yllytti samaan aikaan, kun Sessurea avasi vyyhden ja lähti innokkaasti kohti lihaa. Hän veti Maulkinin lempeästi mukaansa ja nousi ottamaan vastaan ruoanantajan yltäkylläisen annin.

Hullu laiva

Tuuli kävi Ihanteen kasvoja ja rintaa vasten navakkana ja kylmänä, mutta jokin siinä enteili kevään tuloa. Ilma maistui jodilta. Oli varmaan laskuveden aika ja rakkoleväkerrokset näkyivät paljaina rannan tuntumassa. Karkea hiekka oli edellisestä rankkasateesta kosteaa hänen allaan. Meripihkan pienen nuotion savu kutitti nenää.

”Eikö olekin hieno ilta?” Meripihka sanoi juttelusävyyn. ”Taivas on kirkastunut. Pilviä on vielä jonkin verran, mutta näen kuun ja muuttaman tähden. Olen kerännyt simpukoita ja käärinty ne meriruohon. Kun tuli voimistuu, haron puuta hieman pois ja kypsennän simpukat hiilloksella.” Hän vaikeni toiveikkaasti.

Ihanne ei vastannut.

”Haluaisitko maistaa niitä sitten, kun ne ovat kypsiä? Tiedän ettei sinun tarvitse syödä, mutta kokemus voisi olla mielenkiintoinen.”

Ihanne haukotteli, venytteli ja risti käsivartensa rinnalle. Hän oli sellaisessa paljon parempi kuin Meripihka. Kolmekymmentä rannalle kiskottuna vietettyä vuotta olivat opettaneet hänelle todellista kärsivällisyyttä. Hän väsyttäisi Meripihkan. Hän mietti, mahtaisiko tämä tulla sinä iltana vihaiseksi tai surulliseksi.

”Mitä hyötyä meille kummallekaan on siitä, että kieltäydyt puhumasta kanssani?” Meripihka kysyi järkevästi. Hänen kärsivällisyytensä alkoi rakoilla. Ihanne kuuli sen, mutta ei vaivautunut edes kohautamaan olkapäitään.

”Olet toivoton ääliö. Mikset puhu kanssani? Etkö ymmärrä, että olen ainoa, joka voi pelastaa sinut?”

Miltähän sinä voisit minut pelastaa? Ihanne olisi voinut kysyä. Mikäli olisi puhunut Meripihkan kanssa.

Hän kuuli, että Meripihka nousi ja käveli keulan ympäri hänen eteensä. Hän käänsi tärvellyt kasvonsa muina miehinä pois päin.

”Mikäpä siinä sitten. Teeskentele vain, ettet piittaa minusta. Minulle on yksi ja sama, vastaatko vai et, mutta sinun täytyy kuunnella mitä sanon. Olet vaarassa, erittäin todellisessa vaarassa. Tiedän, että vastustat aikomustani ostaa sinut perheeltäsi, mutta tein tarjouksen. Ludluckit hylkäsivät sen.”

Ihanne soi itselleen pienen ylenkatseellisen tuhahduksen. Tietenkin hylkäsivät. Hän oli Ludluckin suvun elolaiva. Vaikka hänen häpeänsä olisi kuinka syvä, he eivät koskaan myisi häntä. He olivat pitäneet hänet ankkuroiduna ja ketjuilla sidottuna tuolla hiekkarannalla kolmisenkymmentä vuotta, mutta ikimaailmassa he eivät myisi häntä! Eivät Meripihkalle, eivät Uusille kauppiaille. Eivät. Hän oli tien-nyt sen kaiken aikaa.

Meripihka jatkoi itsepäisesti: ”Puhuin suoraan Amis Ludluckin kanssa. Häntä ei ollut helppo päästä tapaamaan. Kun keskustelimme, hän teeskenteli olevansa järkyttynyt siitä, että ylipäättään tein tarjouksen. Hän intti, ettet ole myytävänä mistään hinnasta. Hän sanoi saman kuin sinä, että kukaan Kasalan Vanha kauppias ei myisi elolaivaansa. Että sellaista ei yksinkertaisesti tehdä.”

Ihanne ei kyennyt estämään hymyä, joka kirkasti hitaasti hänen kasvonsa. He välittivät edelleen. Kuinka hän oli ikinä voinut epäillä sitä? Tavallaan hän oli melkein kiitollinen Meripihkalle tämän naurtavasta ostotarjouksesta. Ehkä nyt, kun Amis Ludluck oli myöntänyt ventovieraalle, että Ihanne kuului edelleen hänen perheeseensä, hän saisi yllykkeen käydä tapaamassa Ihannetta. Amisin vierailu johtaisi muihin asioihin. Ehkä Ihanne kyntäisi jälleen merta ystävällisten käsien pitäessä ruoria. Mielikuvitus laukkasi kauas. Meripihkan ääni kiskoi hänet säälimättä takaisin. ”Hän teeskenteli olevansa ahdistunut siitä, että sinun myymisestäsi edes huhutaan. Hän sanoi, että se loukkaa hänen perheensä kunniaa. Sitten hän sanoi –” Meripihka alensi äkisti ääntään joko pelosta tai suuttumuksesta. ”Hän sanoi palkan-neensa joitain miehiä hinaamaan sinut pois Kasalasta. Voisi näet olla parempi, että olet poissa näkyvistä ja poissa mielestä.” Meripihka vai-keni merkitsevästi.

Ihanne tunsu jonkin puristuvan tiukaksi ja kovaksi hänen velho-puisen rintansa sisällä.

”Niinpä kysyin, keitä hän oli palkannut.”

Ihanne kohotti nopeasti kätensä ja tukki korvansa sormilla. Hän ei kuuntelisi. Meripihka aikoi käyttää hyväksi hänen pelkojaan. Vai aikoi perhe siirättää hänet muualle. Se ei merkinnyt mitään. Ehkä he sillä kertaa kiskottuaan hänet pois tukisivat hänet pystyasentoon. Hän oli kyllästynyt olemaan kaiken aikaa kallellaan.

”Amis vastasi, että se ei kuulu minulle.” Meripihka korotti ääntään. ”Sitten kysyin, ovatko palkatut Kasalan kauppiaita. Hän vain mulkoili minua. Niinpä kysyin, mihin Mingsley aikoo viedä sinut purettavaksi.”

Ihanne alkoi hyräillä epätoivoisesti. Kovalla äänellä. Meripihka jatkoi puhumista. Ihanne ei kuullut. Hän tukki korvansa entistä tiukemmin ja lauloi ääneen: *”Roponen pieneen pullaan, ropo luumuun makoisaan, roponen kilpa-ajoon, ponien juoksemaan...”*

”Hän heitti minut ulos!” Meripihka ärjäisi. ”Kun pysähdyin ulkona ja huusin, että vien asian Kasalan kauppiasneuvostoon, hän päästi koiransa kimppuuni. Vähältä piti, etteivät ne saaneet minua kiinni!”

”*Keinuta alas, keinuta ylös, keinuta taivaan korkeuteen*”, Ihanne lauloi lapsellista lorua epätoivoisesti. Meripihka oli väärässä. Perhe siirtäisi hänet johonkin turvalliseen paikkaan. Siinä kaikki. Ei ollut todella väliä, keitä he olivat siihen palkanneet. Kun he olisivat saaneet hänet veteen, hän kulkisi omasta tahdostaan. Hän näyttäisi heille, kuinka helppoa hänellä voisi olla purjehtia. Niin. Hän saisi tilaisuuden todistaa kykynsä heille. Hän voisi osoittaa, että hän oli pahoillaan kaikesta siitä, mitä hänet oli pakotettu tekemään.

Meripihka ei enää puhunut. Ihanne hidasti laulamistaan ja antoi sen sitten vaipua hyräilyksi. Oli hiljaista lukuun ottamatta hänen omaa ääntään. Hän otti sormet varovasti korvistaan. Ei muuta kuin aaltojen kohahduksia, tuulta, joka hivutti hiekkaa rannan poikki, ja Meripihkan nuotion rätinää. Hänen mieleensä juolahti kysymys, ja hän lausui sen ääneen ennen kuin muisti, ettei hän puhunut Meripihkan kanssa.

”Käytkö edelleen tapaamassa minua sitten, kun olen päässyt uuteen paikkaan?”

”Ihanne. Et voi teeskennellä, ettei tätä asiaa ole olemassa. Jos sinut viedään täältä, sinut pilkotaan palasiksi, sillä velhopuu on arvokasta.”

Ihanne kokeili toisenlaista taktiikkaa. ”En piittaa siitä. Olisi mukavaa olla kuollut.”

Meripihkan ääni oli hiljainen, lannistunut. ”En ole varma, olisitko kuollut. Pelkään, että sinut irrotetaan laivasta. Ellei se tapa sinua, sinut siirretään luultavasti Jamailliaan ja myydään siellä erikoisuutena. Tai annetaan satraapille vastineeksi lahjoituksista ja suosionosoituksista. En tiedä, kuinka sinua kohdellaan siellä.”

”Sattuuko se?” Ihanne kysyi.

”En tiedä. En tiedä tarpeeksi siitä, mikä sinä olet. Kun sinua... Sattuiko sinuun silloin kun kasvosi silvottiin?”

Ihanne käänsi särkyneet kasvonsa pois päin Meripihkasta. Hän kohotti kätensä ja kävelytti sormiaan pirstoutuneella puulla silmiensä entisellä kohdalla. ”Sattui.” Hän rypisti otsaansa. Seuraavaan hengenvetoon hän lisäsi: ”En muista. On paljon sellaista mitä en muista. Lokikirjani ovat poissa.”

”Toisinaan on helpointa olla muistamatta.”

”Luuletko että valehtelen? Luulet että muistan mutta en vain myönnä sitä.” Ihanne nälvi, haastoi riitaa.

”Kuule. Eilistä ei voi muuttaa. Puhumme huomista.”

”Ovatko he tulossa huomenna?”

”En tiedä! Puhuin kuvaannollisesti.” Samassa Meripihka astui lähemmäksi ja painoi kämmenensä Ihannetta vasten. Hänellä oli käsi neet illan kylmyyttä vastaan, mutta kyseessä oli silti kosketus. Ihanne tunsi Meripihkan käsien muodot kahtena lämpimänä laikkuna lankuillaan. ”En kestä ajatusta, että sinut vietäisiin pilkottavaksi. Vaikka se ei sattuisi, vaikka se ei tappaisi sinua. En kestä sitä ajatusta.”

”Et voi tehdä mitään”, Ihanne huomautti. Sanoessaan sen ääneen hän tunsi samassa itsensä aikuiseksi. ”Meistä kumpikaan ei voi tehdä mitään.”

”Kohtalonuskoista horinaa”, Meripihka sanoi vihaisesti. ”Voimme tehdä paljonkin. Ellei muuta, vannon että pidän pintani ja taistelen heitä vastaan.”

”Sinä et voita”, Ihanne intti. ”Olisi tyhmää taistella, jos kerran tietää, ettei voi voittaa.”

”Voihan se niinkin olla”, Meripihka sanoi. ”Toivottavasti asiat eivät etene niin pitkälle. En halua jäädä odottamaan, että siitä tulee niin epätoivoista. Haluan toimia ennen heitä. Ihanne. Tarvitsemme apua. Tarvitsemme jonkun, joka puhuu puolestamme Kasalan kauppianeuvostossa.”

”Etkö sinä voi puhua?”

”Tiedät etten voi. Vain Vanhat kauppiaat voivat osallistua niihin kokouksiin, saati sitten puhua. Tarvitsemme jonkun, joka voi mennä heidän puheilleen ja saada heidät vakuuttumaan siitä, että Ludluckeja on kiellettävä tekemästä sitä.”

”Kenet?”

Meripihkan ääni oli pieni. ”Toivoin että sinä tietäisit, kuka voi puhua puolestasi.”

Ihanne oli vähän aikaa vaiti. Sitten hän nauroi karkeasti. ”Kukaan ei puhu minun puolestani. Tämä on tyhmä yritys. Ajattele nyt. Edes oma perheeni ei välitä minusta. Tiedän, mitä he sanovat minusta. Että olen tappaja. Kaiken lisäksi se on myös totta. Kierähdin ylösalaisin ja hukutin miehistön, enkä vain yhden kerran. Ludluckit ovat oikeassa, Meripihka. Heidän pitäisi myydä minut pilkottavaksi.” Häneen hulvahti epätoivo, joka oli kylmempi ja syvempi kuin mikään myrsky-aalto. ”Haluaisin olla kuollut”, hän ilmoitti. ”Haluaisin vain lakata.”

”Et tarkoita tuota”, Meripihka sanoi hiljaa. Hänen äänestään kuitenkin kuuli, että hän tiesi Ihanteen olevan tosissaan.

”Tekisitkö minulle palveluksen?” Ihanne kysyi äkkiä.

”Minkä?”

”Tapa minut ennen kuin he ehtivät.”

Ihanne kuuli Meripihkan hiljaisen henkäisyn. ”Minä... en. En voisi –”

”Voisit kyllä, jos tietäisit, että he ovat tulossa pilkkomaan minut. Siihen on yksi ainoa varma keino. Sinun täytyy sytyttää minut tuleen. Ei vain yhdestä paikasta vaan monesta, jotta he eivät pysty sammuttamaan liekkejä ja pelastamaan minua. Jos keräisit kuivaa puuta, vähän kerrallaan joka päivä, ja kasaisit sitä ruumaani...”

”Älä edes puhu tuollaisia”, Meripihka sanoi heikosti. Hän lisäsi hajamielisesti: ”Nyt minun pitää panna simpukat kypsymään.” Ihanne kuuli Meripihkan raapivan nuotiota ja sitten sihinää, kun meriruohot höyryivät kuumilla hiilillä. Meripihka keitti simpukoita elävältä. Ihanne harkitsi huomauttavansa siitä. Sitten hän kuitenkin tuumi, että se vain saisi Meripihkan pois tolaltaan eikä kääntäisi tämän päätä hänen kannalleen. Hän odotti, kunnes Meripihka palasi hänen luokseen, istuutui hiekalle ja nojasi hänen vinoon kylkeensä. Meripihkan

hiukset olivat hyvin ohuet. Kun ne hipoivat Ihanteen lankkuja, niitä katkeili ja takertui puuhun.

”Puheissasi ei ole järkeä”, Ihanne huomautti ystävällisesti. ”Van-not, että pidät pintasi ja taistelet puolestani, vaikka tiedät häviäväsi. Mutta kuoleman mutkattoman armon sinä minulta kiellät.”

”Kuolema liekeissä tuskin on armoa.”

”Ei olekaan. Pilkkominen kappaleiksi on varmaan paljon mukavampaa”, Ihanne puuskahti ivallisesti.

”Siirryt hirveän nopeasti lapsellisesta kiukuttelusta kylmään logiikkaan”, Meripihka sanoi ihmeissään. ”Oletko lapsi vai mies? Kumpi sinä olet?”

”Ehkä molemmat. Mutta vaihdoit puheenaihetta. No niin, lupaa minulle.”

”En”, Meripihka sanoi anovasti.

Ihanne henkäisi. Meripihka tekisi sen. Ihanne kuuli sen hänen äänestään. Ellei muuta pelastuskeinoa olisi, hän tekisi sen. Ihanteen lävitse kulki outo vavahdus. Hänen saavuttamansa voitto oli erikoinen. ”Öljyruukkuja”, hän lisäsi. ”Kun he tulevat, sinulla ei ehkä ole paljon aikaa. Öljy saa puun palamaan nopeammin ja kuudempana.”

Ihanteen sanoja seurasi pitkä hiljaisuus. Kun Meripihka puhui taas, hänen sävynsä oli muuttunut. ”He yrittävät siirtää sinut salaa. Kerro, kuinka he sen tekevät.”

”Luultavasti samalla lailla kuin minut tuotiin tänne. He odottavat nousuvettä. Todennäköisimmin he valitsevat kuukauden korkeimman nousuveden yöaikaan. Tänne tulee miehiä paalujen, aasien ja pienten veneiden kanssa. Urakka ei suinkaan ole pieni, mutta työnsä osaavilta miehiltä se käy äkkiä.”

Meripihka mietti. ”Joudun siirtämään tavarani sinuun. Minun pitää nukkua laivassa, jotta voin vartioda sinua. Voi, Ihanne”, hän huusi kesken kaiken. ”Eikö sinulla ole ketään, joka voisi puhua puolestasi neuvostossa?”

”Vain sinä.”

”Minä yritän. Mutta en usko, että minulle annetaan siihen tilaisuus. Olen Kasalassa ulkopuolinen. He kuuntelevat vain omiaan.”

”Sanoit kerran, että sinua arvostetaan Kasalassa.”

”Olen käsityöläinen ja liikkeenharjoittaja. En ole Vanha kauppias. Heiltä ei liikene paljon myötätuntoa, jos alan sekaantua heidän asioihinsa. Saan todennäköisesti huomata, että minulta loppuvat asiakkaat. Tai jotain vielä pahempaa. Koko kaupunki jakaantuu yhä enemmän Vanhoihin kauppiaisiin ja tulokkaisiin. Huhutaan, että kauppiasneuvosto on lähettänyt satraapin puheille valtuuskunnan mukanaan alkuperäinen erivapauskirja. Edustajat vaativat nykyistä satraappia kunnioittamaan satraappi Esklepiuksen sanaa. Huhutaan, että he aikovat vaatia häntä kutsumaan takaisin kaikki Uudet kauppiat ja perumaan näille tekemänsä maalahjoitukset. He vaativat myös, että satraappi noudattaa vanhaa erivapauskirjaa ja pidättäytyy uusista maalahjoituksista ilman Kasalan kauppiaiden suostumusta.”

”Onpa yksityiskohtainen huhu”, Ihanne huomautti.

”Kuuntelen huhuja ja juoruja tarkalla korvalla. Se on monta kertaa pelastanut henkeni.”

Seurasi hiljaisuus.

”Kunpa tietäisin, milloin Althea palaa”, Meripihka sanoi haikeasti.

”Voisin pyytää häntä puhumaan puolestamme.”

Ihanne harkitsi mainitsevansa Brashen Trellin. Brashen oli hänen ystävänsä ja puhuisi hänen puolestaan. Brashen oli Vanha kauppias. Mutta samaan aikaan kun se tuli Ihanteen mieleen, hän muisti, että Brashen oli tehty perinnöttömäksi. Brashen oli Trelleille yhtä suuri häpeä kuin Ihanne Ludluckeille. Olisi turha pyytää häntä puolesta-puhujaksi, vaikka hän saisikin Kasalan kauppiasneuvoston kuuntelemaan. Yksi musta lammas puolustaisi toista. Kukaan ei kuuntelisi. Ihanne kohotti kätensä rinnassaan olevalle arvelle, peitti hetkeksi tuon karkeatekoisen, seitsensakaraisen tähden, joka oli polttomerkitty häneen. Hän sivel i sitä sormillaan mietteliäästi. Hän huokaisi ja veti sitten syvään henkeä.

”Simpukat ovat kypsiä. Haistan ne.”

”Haluatko maistaa?”

”Mikäpä siinä.” Ihanne kokeilisi uusia asioita, kun vielä voi. Ei ehkä menisi kauan ennen kuin hän menettäisi ikiajoiksi mahdollisuutensa kokea jotain uutta.

Merirosvon jalka

”Berandol sanoi luostarissa, että yksi keino karkottaa pelko ja tehdä päätös on miettiä tekojensa pahinta mahdollista seurausta.” Hetken kuluttua Wintrow lisäsi: ”Hän sanoi, että jos miettii pahinta mahdollista seurausta ja suunnittelee, kuinka kohtaa sen, osaa ajan tullen toimia päättäväisesti.”

Railakas vilkaisi olkansa yli Wintrowiin. Poika oli nojannut keulakaiteeseen suurimman osan aamusta ja tuijottanut kanaalin aallokon poikki. Tuuli oli kiskonut hänen mustan tukkansa palmikolta. Ruskean vaatetuksen jäännökset näyttivät pikemmin kerjäläisen rääsyltä kuin papin kaavulta. Laivan aistiva keulakuva oli ollut Wintrowista tietoinen, mutta oli päättänyt jakaa tämän äänettömyyden ja mielialan. Heillä ei ollut toisilleen paljon sellaista sanottavaa, mitä molemmat eivät olisi jo tienneet. Nytkin Wintrow puhui vain saadaksen ajatuksensa järjestykseen, ei pyytääkseen neuvoa. Railakas tiesi sen mutta yllytti Wintrowia jatkamaan. ”Entä mikä on sinun pahin pelkosi?”

Wintrow huokaisi raskaasti. ”Merirosvolla on kuumetta, joka tulee ja menee. Se johtuu selvästi tulehduksesta, joka on hänen jalantyngeksään. Minkä tahansa eläimen purema on likainen haava, mutta merikäärmeen purema vaikuttaa epätavallisen myrkylliseltä. Jalan märkivä osa täytyy katkaista pois, ja mitä pikemmin, sitä parempi. Hän on liian heikko sellaiseen leikkaukseen, mutta en näe hänellä paljon vahvistumisen mahdollisuuksia. Siksi tolkutan itselleni, että minun täytyy toimia nopeasti. Tiedän myös, ettei hän todennäköisesti selviydy leikkauksestani. Jos hän kuolee, niin kuolemme myös minä ja isäni. Sellaisen sopimuksen tein hänen kanssaan.” Hän vaikenä hetkeksi ja jatkoi: ”Minä kuolen. Se ei ole varsinaisesti pahin lopputulos. Pahin on se, että sinä joudut jatkamaan yksin noiden merirosvojen kanssa.”

Wintrow ei katsonut Railakkaaseen vaan lakkaamatta liikkuviin aaltoihin ja lisäsi: ”Ymmärrät siis, miksi tulin luoksesi. Sinulla on tässä enemmän sananvaltaa kuin minulla. En ottanut sitä täysin huomioon, kun tein kaupat Kennitin kanssa. Panin peliin oman ja isäni kuoleman. Samalla panin peliin tahattomasti myös sinun elämäsi. En olisi saanut panna sitä likoon. Uskon, että sinulla on paljon enemmän menetettävää kuin minulla.”

Railakas nyökkäsi, mutta hänen mietteensä lipuivat Wintrowin ajatuksen ohi yhteen hänen omistaan. ”Hän ei ole sellainen kuin odotin merirosvon olevan. Siis kapteeni Kennit.” Hän lisäsi mietteläästi: ”Puhuit äsken orjasta. Mutta en usko, että hän pitää minua orjanaan.”

”Kennit ei ole sellainen kuin minäkään merirosvosta odotin. Mutta vaikka hänellä olisi kuinka älyä ja viehätysvoimaa, täytyy muistaa, että nimenomaan merirosvo hän on. Ennen kaikkea täytyy muistaa, että jos minä epäonnistun, hän ei ole se, joka käskee sinua. Hän on kuollut. Ei voi tietää, kuka silloin ottaa sinut haltuunsa. Se voi olla Sorcor, Kennitin ensimmäinen perämies. Se voi olla Etta, hänen naisensa. Tai ehkä Sa’Adar yrittää taas vaatia sinut itselleen ja vapautetuille orjille.” Wintrow pudisti päätään. ”En voi voittaa. Jos leikkaus onnistuu, joudun katselemaan, kun Kennit vie sinut minulta. Nyt hän jo imartelee ja viekoittelee sinua sanoillaan, ja hänen miehistönsä tekee töitä kansillasi. Jää Kennit eloon tai ei, minulla ei enää ole valtaa suojella sinua.”

Railas kohautti velhopuisia harteitaan. ”Oliko aikaisemmin?” hän kysyi hieman viileästi.

”Eipä kai.” Wintrow kuulosti anteeksipyyttävältä. ”Siitä huolimatta minulla on jonkinlainen käsitys siitä mitä odottaa. On tapahtunut liikaa liian nopeasti, meille kummallekin. On ollut liikaa kuolemaa ja liian paljon muutoksia. Minulla ei ole ollut aikaa surra eikä mietiskellä. Vaivoin enää tunnen, kuka olen.”

Kumpikin vaikeni aatoksissaan.

Wintrow tunsu olevansa tuuliajolla ajassa. Hänen elämänsä, oikea elämänsä, oli kaukana, rauhausassa luostarissa, lämpimässä laaksossa, jossa oli runsaasti kukkia ja vainioita. Jos hän olisi voinut astua välissä olevien päivien ja etäisyyksien yli, jos hän olisi voinut herätä viileän

kammionsa kapeassa sängyssä, hän olisi taatusti saanut uudestaan kiinni sellaisen elämän langoista. Hän ei ollut muuttunut, niin hän itselleen vakuutti. Ei oikeastaan ollut. Mitä siitä, että häneltä puuttui sormi. Hän oli oppinut tulemaan toimeen ilman sitä. Eikä hänen kasvoihinsa tatuoitu orjan merkki ulottunut ihoa syvemmälle. Hän ei ollut koskaan todella ollut orja, vaan tatuointi oli ollut hänen isänsä julma kosto pakoyrityksestä. Hän oli edelleen Wintrow. Muutamassa hiljaisessa päivässä hän löytäisi taas papin sisimmästään.

Mutta ei laivassa. Elämän taannoiset nopeatempoiset tapahtumat olivat sälyttäneet hänelle niin paljon voimakkaita tunteita, ettei hän enää tuntenut paljon mitään. Railakkaan tunteet olivat yhtä sekaisin, sillä hänen viimeaikaiset kokemuksensa olivat olleet julmia. Kyle Haven oli pakottanut nuoren elolaivan palvelemaan orjalaivana ja altistanut tämän kaikille mahdollisille synkeille tunteille, joita onneton lasti koki. Vaikka Wintrow oli Railakkaan perustajaperheen verisukulainen, hän ei ollut pystynyt lohduttamaan tätä. Hän oli joutunut palvelemaan laivaa vasten tahtoaan, mikä oli tarvellyt heidän välilleen luonnostaan syntyneen siteen. Hänen vieraantumisensa laivasta oli vain voimistanut tämän kurjuutta. Siitä huolimatta he olivat onnahdelleet eteenpäin kuin toisiinsa ketjuilla kahlitut orjat.

Eräänä myrskyisänä, verisenä yönä orjat olivat nousseet kapinaan ja vapauttaneet Railakkaan Kyle Havenin kapteeninvallasta ja osastaan orjalaivana. Alkuperäisestä miehistöstä olivat jääneet eloon vain Wintrow ja hänen isänsä. Kun aamunkoitto oli valaissut taivaan, merirosvot olivat ottaneet raajarikkoisen laivan haltuunsa. Kapteeni Kennit ja hänen miehistönsä olivat julistautuneet Railakkaan omistajiksi lyömättä ensimmäistäkään iskuja. Sen jälkeen Wintrow oli tehnyt kaupat Kennitin kanssa: hän yrittäisi pelastaa Kennitin hengen, jos tämä jättäisi hänet ja hänen isänsä eloon. Sa'Adarilla, joka oli orjien joukkoon joutunut pappi ja kapinan johtaja, oli muita päämääriä. Hän toivoi voivansa paitsi tuomita Wintrowin isän, Kyle Havenin, myös ottaa Railakkaan orjien haltuun heidän oikeudenmukaisena saaliinaan. Riippumatta siitä, kuka saisi vallan, sekä Wintrowin että laivan tulevaisuus oli epävarma. Laiva näytti kuitenkin jo olevan merirosvon puolella.

Edesspäin *Marietta* halkoi ripeästi vaahtopäitä. Railakas seurasi innokkaasti sen vanavedessä. Matka suuntautui johonkin merirosvojen

linnakkeeseen, mutta sen enempää Wintrow ei tiennyt. Läntinen taivaanranta katosi Kirorantojen sumuiseen rannikkoon. Alueen höyryävät, nopeasti virtaavat joet syytivät lämpimän ja lietteisen vetensä kanaaliin, jota pitkin he parhaillaan kulkivat, jolloin syntyi lähes pysyvää utua ja sumua, joka verhosi särkkien ja matalikkojen muodostamaa alati muotoaan muuttavaa rantaa. Äkilliset rajut myrskyt olivat yleisiä talvikuukausina eivätkä suinkaan tuntemattomia kesän lempeämpinä päivinäkään. Merirosvosaaria ei ollut kartoitettu. Mitä järkeä olisi ollut kartoittaa rannikkoa, jonka muoto vaihtui melkein kerran päivässä? Yleinen käsitys oli, että kannatti pysyä hyvän matkan päässä rantaviivasta ja purjehtia ripeästi saarten ohi. *Marietta* kiiti kuitenkin eteenpäin itsevarmasti ja Railakas seurasi. Nuo kanaalit ja saaret olivat merirosvoille selvästi erittäin tuttuja.

Wintrow käänsi päätään ja katsoi taas Railakkaaseen. Merirosvomiehistö liikkui ylhäällä takilassa ripeästi ja asiantuntevasti Brigin mylvimien käskyjen mukaan. Wintrowin täytyi myöntää, ettei hän ollut koskaan ennen nähnyt Railakasta käsiteltävän niin taitavasti. Merirosvoja tai ei, he olivat myös erinomaisia merimiehiä, jotka liikehtivät kurinalaisesti ja yhteensopivasti, sulavasti kuin eloutuneen laivan elävät osat.

Laivassa oli kuitenkin muita, jotka turmelivat kuvan. Suurin osa orjista oli selviytynyt elossa kapinasta. Kahleistaan vapautuneina he yrittivät yhä haalia itselleen täyden itsenäisyyden osatekijöitä. Heidän ihossaan näkyivät edelleen kahleiden jäljet ja kasvoissaan orjatatuoinnit. Vaatteet olivat riekaleina, ja niiden repeämistä näkyvät kehot olivat laihoja ja kelmeitä. Vapautettuja oli Railakkaan kokoon nähden aivan liikaa. Vaikka heitä majaili nyt ruumatilojen lisäksi myös kannella, he näyttivät edelleen karjalta, jota kuljetettiin paikasta toiseen. He seisoivat toimettomina pienissä ryhmissä ja liikkui vain, jos miehistö viittoili heitä menemään pois tieltä. Jotkut terveimmistä siivosivat haluttomasti Railakkaan kantta riepu ja ämpäri kourassa. Monilta kasvoilta paistoi tyytymättömyys. Wintrow mietti levottomana, tekisivätkö vapautetut jotain poistaakseen tyytymättömyytensä aiheet.

Hän mietti, mitä hän heistä ajatteli. Ennen orjien kapinaa hän oli hoitanut heitä ruumassa. Hänen sydämessään oli raikunut sääli heitä

kohtaan. Oli totta, ettei hän ollut pystynyt suomaan heille paljon mukavuutta: meriveden ja pesurievun tuoma kyseenalainen helpotus tuntui nyt valheelliselta armeliaisuudelta. Hän oli yrittänyt hoitaa papin tehtäviä heidän keskuudessaan, mutta heitä oli ollut yksinkertaisesti liikaa. Kun Wintrow katsoi heitä nyt, hän ei muistanut heitä kohtaan tuntemaansa myötätuntoa, vaan huudot ja veren heidän tapessaan hänen laivatoverinsa. Hän ei pystynyt nimeämään tunnetta, joka nyt hulvahti hänen lävitseen, kun hän ajatteli entisiä orjia. Se koostui pelosta ja suuttumuksesta, inhosta ja myötätunnosta, ja tuntemukset raastoivat sielua. Sellainen tunne ei ollut arvollinen Sa'n papille. Siksi hän valitsi toisen vaihtoehdon: hän ei tuntenut mitään.

Jotkut merimiehistä olivat ehkä ansainneet väkivaltaisen kuoleman, kuten sellaisia asioita oli tapana arvioida. Mutta entä Vieno, joka oli ystäväystynyt Wintrowin kanssa, viulunsoittaja Findow, hauskanpidosta nauttiva Comfrey ja muut hyvät miehet? Tottahan he olisivat ansainneet lempeämmän lopun. Kun he olivat pestautuneet alukseen, Railakas ei ollut ollut orjalaiva. He olivat jääneet laivaan, kun Wintrowin isä oli päättänyt käyttää sitä orjien kuljettamiseen. Kapinassa vapautunut orjapappi Sa'Adar oli sitä mieltä, että kaikki surmansa saaneet olivat ansainneet kuoleman. Hän saarnasi, että kaikista orjalaivan miehistössä työskennelleistä oli tullut kunnan ihmisten vihollisia. Wintrow oli asiasta syvästi eri mieltä. Hän takertui lohdulliseen ajatukseen, ettei Sa vaatinut häntä tuomitsemaan muita. Hän tuumi, että Sa oli varannut kaikenlaisen tuomitsemisen itselleen, sillä vain luojalla oli tuomitsemisessa tarvittava viisaus.

Laivalla olevat orjat eivät jakaneet Wintrowin mielipidettä. Tosin jotkut heistä tuntuivat häntä katsoessaan muistavan hiljaisen puheen, joka oli kuulunut ruuman pimeydessä, ja kädet, jotka olivat tarjonneet märkää, viileää rähtiä. Muut näkivät hänet kuitenkin huijarina, kapteenin poikana, joka oli teeskennellyt armeliaisuutta, mutta ei ollut ihmeemmin yrittänyt vapauttaa heitä ennen kuin he olivat ottaneet asiat omiin käsiinsä. Kaiken kaikkiaan he välttelivät häntä. Heitä ei voinut moittia siitä. Myös Wintrow vältteli heitä ja vietti suurimman osan ajastaan etukannella Railakkaan lähellä. Merirosvot kävivät siellä vain harvoin, jos laivan hoito vaati. Muutoin he kaihtoivat sitä yhtä taikauskoisesti kuin orjat. Elävä ja puhuva keulakuva hirvitti

heitä. Mikäli välttely vaivasi Railakasta, hän ei ainakaan ilmaissut sitä. Wintrow taas oli iloinen siitä, että hänellä oli laivassa yhä paikka, jossa sai olla suhteellisen yksin. Hän nojasi niskaansa vasten Railakkaan kaidetta ja yritti etsiä ajatusta, joka ei olisi tuskallinen.

Kotona luostarissa olisi jo melkein kevät. Nuput paisuivat hedelmätarhoissa. Hän mietti, kuinka hänen ohjaajansa Berandol edistyi omista opinnoissaan ja mahtoiko tämä koskaan ikävöidä häntä. Hän mietti haikeasti, mitä hän parhaillaan opiskelisi, jos olisi luostarissa. Hän katsoi alas käsiinsä. Ne olivat aikoinaan kopioineet käsikirjoituksia ja koonneet ikkunoiden lasimaalauksia. Ne olivat olleet pojan kädet, näppärät mutta vielä arat. Nyt kämmeniä peittivät känsät, ja toisesta kädestä puuttui sormi. Ne olivat merimiehen karkeat kädet. Hän ei koskaan pitäisi sormessaan papin sormusta.

Nykyisellä seudulla oli erilainen kevät. Purjekankaat napsuivat kylmässä, navakassa tuulessa. Muuttolinnut lensivät yli päästellen viiltäviä huutojaan. Saaret olivat kanaalin molemmin puolin muuttuneet entistä rehevämmiksi ja vihreämmiksi, ja niissä kuhisi kahlaajalintuja, jotka kinastelivat pesimistilasta.

Jokin nykäisi häntä.

”Isäsi kutsuu sinua”, Railakas sanoi hiljaa.

Tietenkin. Wintrow oli aistinut sen Railakkaan läpi. Matka myrskyn läpi oli todistanut mielen ja hengen yhteyden, joka hänen ja laivan välillä oli, ja oli lujittanut sitä. Se ei enää vaivannut häntä kuten ennen, mutta hän tunsikin, ettei Railakas vaalinut sitä enää yhtä paljon. Ehkä ainakin siinä mielessä heidän tunteensa kohtasivat puolimatkassa. Myrskyn jälkeen Railakas oli ollut Wintrowille ystävällinen mutta ei sen enempää. Kuin hajamielinen vanhempi hankalan lapsen kanssa, Wintrow ajatteli.

”Olemme joillain tavoilla vaihtaneet osia sen jälkeen, kun matka alkoi”, Railakas totesi.

Wintrow vain nyökkäsi, sillä hänellä ei ollut sen enempää sisua kuin voimiakaan väittää vastaan. Sitten hän kohensi ryhtiään, sukaisi sormilla tukkaansa ja puri hammasta. Hän ei antaisi isän nähdä, kuinka epävarma hän oli.

Hän piti pään pystyssä taivaltaessaan kannen poikki väistellen orjaryhmiä ja töitään tekeviä laivamiehiä. Kukaan ei katsonut häntä